

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان

دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

تقویم درسی نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

عنوان درس: روش‌های آموزش به بیمار و خانواده در بخش اورژانس			
تعداد واحد: ۱ واحد (۵/۰ واحد نظری ۵/۰- واحد عملی)		دانشکده: پرستاری و مامایی شهیدبهشتی رشت	
۹ساعت + ۱۷ساعت=۲۶ساعت			
تعداد گروه هدف: ۵ نفر		مدت زمان ارائه درس: ۲ ساعت در هفته	
		زمان ارائه درس: سه شنبه ۱۵-۱۳	
رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف:		زمان شروع: ۱۴۰۳/۶/۲۷	
کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس/ ترم ۳			
مشخصات استاد مسئول:			
نام	نام خانوادگی	رتبه علمی	آدرس ایمیل
مریم	مومنی	دانشیار	yasamanyaghobi@yahoo.com
مشخصات استادان همکار:			
نام	نام خانوادگی	رتبه علمی	آدرس ایمیل
یاسمن	یعقوبی	دکترای تخصصی	yasamanyaghobi@yahoo.com

معرفی و اهداف درس

مروری بر تاریخچه آموزش آکادمیک در دنیا نشان می‌دهد که در طی تاریخ، پدیده‌های مختلفی موجب تأثیر بر فرآیند آموزش و یادگیری و مسیر پیشرفت آن شده‌اند. نظام‌های آموزشی بطور عام و نظام‌های آموزشی بطور عام و نظام‌های آموزش عالی بطور خاص بعنوان یکی از زیر ساخت‌ها و زیرنظام‌های مهم موجود در هر جامعه، در مسیر تامین اهداف بقاء، رشد و توسعه ملت‌ها در طول دوران‌های مختلف دستخوش تغییر و تحولاتی شده‌اند. چهار قالب کلی نیروها و عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی به گونه‌ای بر شکل‌گیری نظام‌ها و ساختارهای آموزشی و نیز ادامه حیات آنها در ادوار مختلف تأثیر گذار بوده‌اند. با تحولات دنیای پیچیده امروز، روش‌های آموزشی با سرعت شگرفی دستخوش تغییرات شده‌اند بطوریکه مدنیت‌هاست گذر از یادگیری مبتنی بر معلم و سخنرانی که امروزه بطور غالب مورد استفاده قرار گرفته است و ایجاد فرهنگ یادگیری فعال و فراگیر محور بعنوان یکی از اهداف مهم آموزش نوین در بسیاری از منابع معتبر آموزشی توصیه اکید می‌شود. این رسالت مهم که آموزش باید مبتنی بر نیاز جامعه و بر مبنای توسعه ملت‌ها برنامه‌ریزی اجرا گردد بر کسی پوشیده نیست. در واحد درسی روش‌های آموزش به مددجو و خانواده به سبب ضرورت و لزوم آشنایی و شناخت پرستاران نسبت به مبانی و اصول آموزش بزرگسالان لازم است دانشجویان در این زمینه آگاهی لازم را کس نمایند. لذا در این واحد روش‌های آموزش و اصول یاددهی-یادگیری و عوامل موثر بر هر کدام مطرح و مورد بحث قرار می‌گیرد. در پایان این درس دانشجویان روش‌های آموزش و اصول یاددهی-یادگیری و عوامل موثر بر هر کدام را می‌آموزد. همچنین دانشجو الگوی ارزیابی نیازهای آموزشی و برنامه‌ریزی برای آموزش و نحوه ارزشیابی اثربخشی آموزش اجرا شده را فرا می‌گیرد.

همچنین در ارتباط با مزایا و موانع آموزش به بیمار در اورژانس بحث می‌شود. در این درس روش‌های آموزش و اصول یادگیری، عوامل موثر بر هر کدام مطرح و مورد بحث قرار می‌گیرد. و هردانشجو یک جلسه آموزشی برای یک گروه از کارکنان اورژانس و یک مورد جهت بیماران و همراهان آنان طبق الگوی تعیین شده تهیه و علاوه بر ارائه کتبی بصورت عملی اجرا و ارزشیابی می‌کند.

هدف کلی درس

توانایی دانشجویان در طراحی برنامه آموزشی، تدریس و ارزشیابی طرح‌های آموزش به کارکنان، بیمار و خانواده آنان

اهداف جزئی

در پایان این درس دانشجویان قادر خواهند بود

۱. یادگیری (تعاریف، تئوریه‌ها، اصول، فرآیند) را تعریف کنند
۲. عوامل موثر در یادگیری و یاددهی را شرح دهند.
۳. انواع یادگیری، مهارت‌های ذهنی و راهبردها را بیان کنند.
۴. برنامه‌ریزی آموزشی، اهداف، راهبردها و مواد آموزشی را شرح دهند.
۵. با در نظر گرفتن سه حیطه (شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی) اهداف مورد لزوم و سطوح یادگیری را در طرح درس خود تدوین نمایند
۶. باتوجه به استراتژی‌های آموزشی و وسایل کمک آموزشی، مناسب‌ترین روش‌ها را انتخاب نمود و در طراحی آموزش خود آنها را مشخص نمایند
۷. سازمان‌بندی و برنامه‌ریزی درسی را توضیح می‌دهد و طرح درس سالیانه، ترمی و روزانه را تدوین نمایند.
۸. الگوهای تدریس و روش‌های نوین تدریس (حضور و مجازی) در علوم پزشکی را توضیح دهند.
۹. فرایند ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمون‌ها و کاربردها) را توضیح داد و با هم مقایسه کنند.
۱۰. فرایند ارزشیابی عملکرد را توضیح می‌دهند.
۱۱. نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت را شرح دهند.
۱۲. آموزش مجازی و از راه دور (Tele Medicine/Nursing) را شرح دهند.
۱۳. کیت آموزشی برای یک جلسه درس تئوری تهیه و آن را مورد نقد قرار می‌دهد.
۱۴. مراحل آموزش به بیمار فرضی را به صورت ایفای نقش در کلاس به نمایش گذارند.

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس روش‌های آموزش به مددجو و خانواده نیمسال اول ۱۴۰۳-۰۴

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش‌های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
۱	۱۴۰۳/۶/۲۷	۱۳:۰۰- ۱۵:۰۰	- آشنایی با درس (اهداف- نحوه ارزشیابی، منابع) - آشنایی با اصول یادگیری بزرگسالان و اهمیت فرایند آموزش به بیمار	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی پرسش و پاسخ	وایت بورد - لب تاپ ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۲	۱۴۰۳/۷/۳	۱۳:۰۰- ۱۵:۰۰	- یادگیری (تعاریف، تئوریه‌ها، اصول، فرایند) -انواع یادگیری، عوامل مؤثر در یادگیری و یاددهی	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی پرسش و پاسخ	وایت بورد - لب تاپ- ویدئوپروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۳	۱۴۰۳/۷/۱۷	۱۳:۰۰- ۱۵:۰۰	-برنامه درسی و طراحی آموزشی - سطوح یادگیری (حیطه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی) (۲)	دکتر یعقوبی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد - لب تاپ ویدئو پروژکتور اینترنت	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۴	۱۴۰۳/۷/۲۴	۱۳:۰۰- ۱۵:۰۰	- سطوح یادگیری (حیطه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی) (۲) - طرح درس سالیانه، ترم یو روزانه	دکتر یعقوبی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد - لب تاپ ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۵	۱۴۰۳/۸/۱	۱۳:۰۰- ۱۵:۰۰	- الگوهای تدریس و روش‌های نوین تدریس (حضور و مجازی) (۱)	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد - لب تاپ ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
							رشت
۶	۱۴۰۳/۸/۸	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	- الگوهای تدریس و روش های نوین تدریس (حضور و مجازی) (۲) - مجازی سازی آموزش به بیمار Tele Nursing, application, gamification, Virtual training)	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت برد - لب تاپ ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۷	۱۴۰۳/۸/۱۵	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	فرآیند ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمون ها و کاربرد آنها) (۱)	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت برد - لب تاپ	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۸	۱۴۰۳/۸/۲۳	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	فرآیند ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمون ها و کاربرد آنها) (۲)	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۹	۱۴۰۳/۸/۲۹	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	- نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت - ارزشیابی عملکرد	دکتر مومنی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت برد - لب تاپ	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۱۰	۱۴۰۳/۸/۶	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	کارگاه - تدوین اهداف آموزشی براساس حیطه های یادگیری - تدوین طرح درس، طرح دوره	گروه مدرسین: استاد مسئول دکتر یعقوبی	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور	بخش آموزش مرکز آموزشی درمانی منتخب/ مرکز

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
							مهارت های بالینی
۱۱	۱۴۰۳/۹/۱۳	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	ارائه آموزش به بیمار	گروه مدرسین: استاد مسئول دکتر مومنی	در بالین بیمار / مرکز مهارت های بالینی	وایت بورد - لب تاپ	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
۱۲	۱۴۰۳/۹/۱۳	۱۳:۰۰ - ۱۵:۰۰	ارائه آموزش به بیمار	گروه مدرسین: استاد مسئول دکتر مومنی	در بالین بیمار / مرکز مهارت های بالینی	وایت بورد - لب تاپ ویدئو پروژکتور	دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

انواع روش های تدریس بکار رفته:

- سخنرانی برنامه ریزی شده
- کلاس وارونه
- پرسش و پاسخ
- آموزش در گروه های کوچک (SGT)
- روش های مختلف آموزش گروهی

منابع اصلی درس:

1. Bastable S. (2010) Nurse as Educator: Principles of Teaching and Learning for Nursing Practice (Bastable, Nurse as Educator) 4th Edition. Boston: Jones & Bralette.

2. Billings, D.M, Hallstead. (2018). teaching in nursing: A guide for faculty, Saunders, Elsevier.

3. Keating S.B. (2017). Curriculum development and evaluating in nursing Philadelphia: Lippincott William & Wilkins.

4. Uys, L.R. & Gwele, N.S. curriculum development in nursing. Process & innovation (last edition). London. Routledge

5. Pollard,A and Collin,J . Maddock.M Sinco,M .Reflective teaching .(last edition) London . Conium.
6. Iames. M Copper. Classroom Teaching. Boston, Houghton Mifflin . .(last edition)
7. Donald. C Orlich. Teaching Strategies; guide to better instruction. Boston, Houghton Mifflin ..(last edition)
8. Helen.L.Vanhoozer.The Teaching Process; Theory and practice in nursing.. (last edition)
9. Susan. Bostable. Nurse as Educator. Boston, Bartlett . .(last edition)
10. Lynda Iuall. Nursing Diagnosis. Philadelphia, Lippincott.(last edition)
11. Alligood, MR. Tomey, AM. Nursing theory, utilization and application. Louis: Mosby. (last

۱۳. لشین، سی بی و پولاک، جی ورایگلورث، راهبردها و فنون طراحی آموزشی، آترین چاپ

۱۴. رفیعی فرش، احمدزاده اصل م، شریفی م. (۱۳۸۸). نظام جامع آموزش سلامت به بیماران در جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه پژوهشگران بدون مرز

۱۵. زفسکی ای جی. (۱۳۹۵). ترجمه هاشم فرادانش. طراحی نظام‌های آموزشی تصمیم‌گیری در برنامه درسی و طراحی برنامه درسی. تهران: سمت

منابع مطالعه بیشتر

- کلیه کتب و مقالات جدید مربوط به روش تدریس و برنامه آموزشی
- جلیلی مجمد، خباز مافی نژاد محبوبه، گندم کار رقیه، مرتاض هجری سارا، اصول و روش‌های ارزیابی فراگیران در علوم پزشکی، فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، تهران، ۱۳۹۶
- John Dent, Ronald Harden, Dan Hunt. A practical Guide for medical teachers Elsevier.

تکلیف درس

مهلت پاسخ دانشجویان	کار عملی
۱۴۰۳/۷/۲۴	فرآیند آموزش به بیمار*

*هر دانشجو موظف است یکی از مددجویان را در مراکز آموزشی درمانی انتخاب کرده و نیازهای آموزشی را مشخص نماید سپس با توجه به نیازهای آموزشی برنامه‌ریزی و طراحی لازم برای آموزش وی انجام داده البته می‌تواند در این پروژه از وسایل کمک آموزشی لازم استفاده کند. در حضور اساتید و دانشجویان به مددجو و آموزش داده و به سوالات اساتید و دانشجویان پاسخ داده و در نهایت ارزیابی فرایند آموزش به بیمار انجام گیرد.

○ نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم ■ ب) پایان دور ■

نحوه ارزشیابی	سهم به درصد
شرکت فعال در کلاس با مطالعات کتابخانه‌ای	۱۰%
طراحی و ارائه یک جلسه دوساعته آموزش به بیمار، همراهان یا کارکنان در قالب یک کیت آموزشی	۳۰%
شرکت در آزمون پایان ترم	۶۰%
جمع	۱۰۰%

○ مقررات و انتظارات از دانشجویان:

هر دانشجو/ شرکت کنند طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- حضور منظم در کلاس‌های درس
- اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- مطالعه محتوای آموزشی و آمادگی در کلاس
- ارائه به موقع تکالیف محول شده در تاریخ‌های مقرر
- شرکت در آزمون‌های طول دوره و پایان ترم